

BØRNS
VILKÅR

Børnesyn og elevinddragelse

FÆLLESSKABSSKOLE

BØRNESYN OG ELEVINDDRAGELSE

Viden og forståelse fra: Warming, H. (2017). Børnesyn og børneperspektiv i Grundfaglig viden om pædagogiske miljøer og aktiviteter. Red. Trine Holst Mortensen. København, Akademisk Forlag

Børns Vilkår, 2023 © Kopiering og print af dette materiale eller dele deraf er kun tilladt efter reglerne i gældende lov om ophavsret eller inden for rammerne af en aftale med Copydan.

Materialer: Charlotte Helbo Lund og Sofie Rasmussen

Layout: Maria Prien Saxbøl

Temaforløbet er udviklet til Børns Vilkårs Fællesskabsskoler.

FÆLLESSKABSSKOLE

BØRNE SYN

Børnesynet ligger som en - ofte ureflekteret - underliggende præmis, når vi overvejer og diskuterer, om og hvordan vi skal inddrage elever i skolen. Ved at blive bevidste om det børnesyn, der er på spil i praksis, kan vi forholde os mere kvalificeret til elevinddragelse, og til de dilemmaer og uenigheder, der kan opstå, når man vil arbejde med det.

Tidligere har man betragtet børn som endnu ikke udviklede voksne, og som nogen der skal "tæmmes" og hjælpes til at blive færdige som personer. Dette børnesyn kan findes i holdninger som fx, at de voksne altid ved bedst, og at børns stemmer ikke er så vigtige.

I det moderne børnesyn, som bl.a. er afspejlet i FN's børnekonvention, ses børn som kompetente og aktive agenter i eget liv helt fra start, og ikke kun som ufærdige voksne. Med et moderne børnesyn inddrager man børn, fordi de har betydningsfuld viden om sig selv, fordi reel inddragelse styrker oplevelsen af handlekompetence og ud fra demokratiske, etiske og effektivitetsmæssige hensyn. Børn er personer, der både har ret til at udtrykke egne holdninger og forvente at blive taget alvorligt, og har ret til at lade være med at udtrykke sig.

Når man ønsker at arbejde ud fra et moderne børnesyn, får det altså konsekvenser for ens måde at møde børn på i hverdagen, og for de beslutninger, man træffer. Hvilket børnesyn ligger bag, når vi som voksne fx tænker, at vi ved, hvad eleven har brug for, og derfor ikke inddrager dem i sager, der angår dem? Eller når vi affejer elevernes perspektiv med, at de jo ikke ser hele billedet, og at voksnes perspektiv derfor tæller mere? Begge disse eksempler viser, hvordan forskellige børnesyn kan skinne igennem, når vi arbejder med børn. Hos Børns Vilkår anbefaler vi, at man som skole arbejder ud fra et moderne børnesyn og bevidst forholder sig til, hvordan det kommer til udtryk i skolens hverdag og i den måde, hvorpå fagpersonale inddrager eleverne.

ELEVINDDRAGELSE PÅ TRE NIVEAUER

En pædagogisk praksis, hvor elevinddragelse er et fælles og fast integreret element, kræver, at man arbejder på tre niveauer:

For det første handler det om at fagpersonale på skolen har helt konkrete metoder til, hvordan man arbejder med elevinddragelse. Det kan fx være den måde, man sikrer, at eleverne forberedes på inddragelsen, det kan være særlige spørgsmålstyper eller måder at være sammen på, som understøtter trygge fællesskaber. Det kan også være, at man anstrenger sig for at se verden med elevernes perspektiv eller sætter sig i elevernes sted.

For det andet handler det om struktur, og at man som ledelse organiserer arbejdet, så det understøtter en kontinuerlig opmærksomhed på elevinddragelse. Det kan f.eks. være ved at sørge for, at der er faste tilbagevendende møder, hvor der er plads til at give og få kollegial sparring på inddragelsesprocesser eller indsatser, der guider skolens fagpersonale til at være konsekvente med at lytte til elevernes perspektiver.

For det tredje er det vigtigt, at både metoder og struktur er indlejret i et fælles, moderne børnesyn og en kollektiv forståelse af, hvorfor dette er vigtigt. Det skal helst være tydeligt for enhver, hvilken betydning det har – både for børnene og for den pædagogiske, didaktiske og sociale opgave.

Hvis vi kun sætter kræfterne ind på ét af disse niveauer, er det sandsynligt, at elevinddragelse måske kun bliver for nogle elever, at det kun sker nogle gange, eller at det ikke praktiseres ud fra, hvad der rent faktisk gavner eleverne. Når man ønsker at forebygge mistrivsel og understøtte trygge fællesskaber, kan god elevinddragelse være det, der gør, at man som skole bliver i stand til at gøre en forskel.